

**Latvijas Bankas noteikumu projekta
"Krājaizdevu sabiedrību iekšējās kontroles sistēmas noteikumi" anotācija**

Nosaukums	Krājaizdevu sabiedrību iekšējās kontroles sistēmas noteikumi
Dokumenta veids	Noteikumi
Izdošanas pamatojums	Krājaizdevu sabiedrību likuma 27. panta otrā daļa
Mērķis un būtība	Latvijas Banka ir izstrādājusi jaunu noteikumu projektu "Krājaizdevu sabiedrību iekšējās kontroles sistēmas noteikumi" (turpmāk – noteikumu projekts), kas aizstās Latvijas Bankas 2024. gada 25. marta noteikumus Nr. 285 "Krājaizdevu sabiedrību iekšējās kontroles sistēmas noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 285). 2025. gada 5. jūnija grozījumi Krājaizdevu sabiedrību likuma (turpmāk – Likums) 20. panta trīspadsmitajā daļā nosaka, ka Latvijas Banka izdod noteikumus par krājaizdevu sabiedrības (turpmāk – Sabiedrība) darbību regulējošo prasību rādītāju aprēķināšanu un kredītriska pārvaldīšanu. Līdz šim kredītriska pārvaldīšanas prasības bija iekļautas Noteikumu Nr. 285 VII nodaļā. Ņemot vērā izmaiņas deleģējumā attiecībā uz kredītriska pārvaldīšanu, šīs prasības no Noteikumu Nr. 285 VII nodaļas tiek pārceltas uz jaunu noteikumu projektu "Krājaizdevu sabiedrību kredītriska pārvaldīšanas noteikumi". Vienlaikus noteikumu projekts izstrādāts vienkāršošanas iniciatīvas ietvaros ar mērķi ieviest proporcionalitātes principu Sabiedrību uzraudzībā, pielāgojot prasības Sabiedrību darbības raksturam, apjomam un sarežģītībai. Pārmaiņas balstītas uz Latvijas Bankas līdzšinējo uzraudzības praksi, pārbaudēs novērotajām problēmām un tipiskākajiem trūkumiem. Noteikumu projektā saglabāta Noteikumu Nr. 285 struktūra un visi iekļaujamie iekšējās kontroles sistēmas elementi, izņemot kredītriska pārvaldīšanu. Salīdzinājumā ar Noteikumiem Nr. 285 noteikumu projekts paredz šādas pārmaiņas: 1) ieviesti divi jauni termini "nozīmīga sabiedrība" un "mazāk nozīmīga sabiedrība". Šā iedalījuma mērķis ir ieviest proporcionālāku pieeju Sabiedrību uzraudzībā, atvieglot vairākas prasības iekšējās kontroles sistēmas izveidē, kā arī samazināt administratīvo slogu mazākām Sabiedrībām, kuru bilances aktīvu vidējā vērtība nepārsniedz piecus miljonus <i>euro</i> četru gadu laikā pirms attiecīgā finanšu gada. Latvijas Bankas vērtējumā sabiedrības aktīvu apmērs ir pamatoti izvēlēts kritērijs, lai atspoguļotu sabiedrības nozīmīgumu un vietu sektorā. To kā būtiskuma kritēriju izmanto tirgus dalībnieku novērtēšanai arī citos sektoros, ņemot vērā, ka ar aktīviem ir saistīti tirgus dalībnieka darbības riski un līdz ar to arī uzraudzības intensitāte. Sabiedrības

	līdzdalības procesā saņemto komentāru rezultātā robežvērtība viens miljons <i>euro</i> mainīta pret pieciem miljoniem <i>euro</i>, tādējādi ņemot vērā tirgus dalībnieku viedokli par samērīgu pieeju nozīmīguma novērtēšanā; 2) prasība stratēģijas izveidei noteikta tikai nozīmīgām Sabiedrībām, turklāt specifiskāk nosakot, kāda informācija jāiekļauj, aprakstot darbības plānotos mērķus. Papildus noteikts, ka būtisko risku pārvaldīšanai var tikt noteikti ne tikai riska līmeņi, bet arī ierobežojumi; 3) atvieglots administratīvais slogs mazāk nozīmīgām Sabiedrībām, nosakot, ka tās darbības plānošanas ietvaros izstrādā tikai darbības plānu katram gadam. Ņemot vērā Latvijas Bankas uzraudzības procesā novēroto un biežāk uzdotos jautājumus, noteikumu projektā precizēts, kādu informāciju vēlams iekļaut darbības plānā; 4) lai mazinātu administratīvo slogu visām Sabiedrībām, atcelta prasība ne retāk kā reizi gadā pārskatīt organizatorisko struktūru. Jaunajā redakcijā noteikts, ka Sabiedrība nodrošina organizatoriskās struktūras atbilstību tās darbības specifikai un atjaunināšanu būtisku izmaiņu gadījumā. Līdz ar to grozījumu regularitāti noteiks pati Sabiedrība; 5) atbilstoši Likuma 12. panta 2.¹ daļā noteiktajam Sabiedrībām, kuras sniedz kreditēšanas pakalpojumus Likuma 5. panta piektās daļas 2. un 3. punktā minētajām personām (Sabiedrības biedri, kas ir komercsabiedrības (personālsabiedrības un kapitālsabiedrības) un kooperatīvās sabiedrības), no valdes locekļu vidus ir jāieceļ persona, kura ir atbildīga par kreditēšanas pakalpojumiem. Noteikumu projektā grozīts punkts par valdes un padomes sastāvu, nosakot, ka Sabiedrības vadības sastāvam ir jābūt piemērotam Sabiedrības lielumam, darbības un sniegto pakalpojumu specifikai un izvirzītajiem mērķiem; 6) grozīta prasība par pienākumu dalīšanas principa ievērošanu, nosakot, ka nozīmīgas Sabiedrības pienākumu dalīšanas principu ievēro kā iepriekš, savukārt mazāk nozīmīgas Sabiedrības to nodrošina iespēju robežās. Tādējādi mazāk nozīmīgām Sabiedrībām prasības tiek atvieglotas, ņemot vērā uzraudzības procesā un klātienēs pārbaudēs konstatētās situācijas un cilvēkresursu pieejamības ierobežojumus; 7) ar mērķi ieviest proporcionalitātes principu, kā arī mazināt administratīvo slogu noteikts, ka visām Sabiedrībām neatkarīgi no to nozīmīguma kā būtiski riski identificējami šādi riski: kredītrisks, riski, kas rodas no riska darījumu koncentrācijas, likviditātes risks, operacionālais risks, kā arī darbības atbilstības risks, t. sk. noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas risks un sankciju risks. Savukārt kā papildu riski noteikti: informācijas un komunikācijas tehnoloģiju risks, ar maksājumiem saistītas krāpšanas risks, pārējie Sabiedrības
--	---

	darbību ietekmējošie riski (piemēram, stratēģijas risks, reputācijas risks, procentu likmju risks, valsts risks, valūtas risks, ar ārpakalpojumu izmantošanu saistītais risks, ja Sabiedrība izmanto šādus pakalpojumus). Papildu risku novērtējuma prasība saglabāta nozīmīgām Sabiedrībām, savukārt mazāk nozīmīgām Sabiedrībām papildu risku novērtējums nav obligāts. Mazāk nozīmīgas Sabiedrības vadība, izvērtējot Sabiedrības darbības un sniegto pakalpojumu specifiku, var veikt visu vai atsevišķu papildu risku būtiskuma novērtējumu pēc nepieciešamības. Ņemot vērā minēto, nozīmīgām Sabiedrībām jāizstrādā politikas un procedūras Sabiedrības darbībai piemērošo papildu risku identificēšanai, t. sk. jānosaka kvalitatīvie un kvantitatīvie kritēriji to būtiskuma noteikšanai, kā arī jādokumentē risku novērtējuma rezultāti un secinājumi. Savukārt mazāk nozīmīgām Sabiedrībām šī prasība ir saistoša tikai gadījumos, kad Sabiedrības vadība izvēlas veikt papildu risku novērtējumu; 8) pārējie Sabiedrības darbību ietekmējošie riski papildināti ar valsts risku, kas pamatojams ar to, ka par Sabiedrības biedriem var kļūt personas, kuru rezidences vai reģistrācijas valsts nav Latvijas Republika; 9) visām Sabiedrībām neatkarīgi no to nozīmīguma tiek samazināts administratīvais slogs, atceļot prasību ne retāk kā reizi gadā pārskatīt politikas un procedūras. Noteikumu projektā paredzēts, ka Sabiedrība šo procesu veic regulāri, atbilstoši pārmaiņām tās darbībā un to ietekmējošos ārējos apstākļos. Sabiedrība pati var noteikt iekšējo normatīvo dokumentu (politiku, procedūru utt.) pārskatīšanas regularitāti, saglabājot to apstiprināšanas kārtību atbilstošā vadības līmenī (padome (biedru kopsapulce), valde); 10) ar mērķi samazināt administratīvo slogu visām Sabiedrībām atcelta prasība dokumentēt un uzturēt jaunu finanšu pakalpojumu ieviešanas politiku, ja Sabiedrība neplāno ieviest vai uzsākt jauna finanšu pakalpojuma sniegšanu vai ieviest būtiskas izmaiņas esošajos finanšu pakalpojumos. Sabiedrībām saglabāta prasība definēt, kas ir jauns finanšu pakalpojums vai būtiskas izmaiņas esošajos finanšu pakalpojumos. Līdz ar to izstrādāt un ieviest pilnu dokumentāciju un procesu jaunu pakalpojumu sniegšanas jomā būs nepieciešams tikai tad, ja Sabiedrība konstatēs, ka plānotās pārmaiņas atbilst tās pašas noteiktajām definīcijām un kritērijiem; 11) noteikumu projektā veiktas izmaiņas nodaļā par grāmatvedības organizāciju, nosakot, ka visus darījumus katru darba dienu apstrādā arī tās Sabiedrības, kuras sniedz kredītēšanas pakalpojumus Likuma 5. panta piektās daļas 2. un 3. punktā minētajām personām. Prasība papildināta, ņemot vērā 2025. gada 5. jūnija grozījumus Likuma 23. panta otrajā daļā attiecībā uz neatkarīgām gada pārskata pārbaudēm, ko
--	---

	veic zvērināts revidents vai zvērinātu revidentu komercsabiedrība. Vienlaikus ar noteikumu projektu ir atcelta Noteikumos Nr. 285 šobrīd ietvertā prasība katras darba dienas beigās sagatavot bilanci; 12) Sabiedrības padomes (ja tāda izveidota) funkcijas papildinātas ar pienākumu apstiprināt darbības plānus un Sabiedrības stratēģiju (ja tādas izveide ir nepieciešama), t. sk. darbības mērķus un prioritātes. Sabiedrības stratēģija ir augstākā līmeņa dokuments, kas nosaka Sabiedrības ilgtermiņa darbības virzienus, mērķus, labas pārvaldības un risku pārvaldīšanas ietvaru. Padomes pienākums ir apstiprināt stratēģiskos virzienus un mērķus, kā arī uzraudzīt, kā Sabiedrības valde, vadot Sabiedrības ikdienas darbu, nodrošina stratēģijā noteiktā ieviešanu; 13) valdes funkcijas papildinātas ar pienākumu ne tikai nodrošināt Sabiedrības personāla atbilstošu kvalifikāciju un pieredzi, bet arī veicināt esošo zināšanu pilnveidi; 14) mainīta prasība par Sabiedrības darbībai piemītošo būtisko risku atbilstības novērtēšanu. Tā kā mazāk nozīmīgām Sabiedrībām vairs nebūs pienākuma atsevišķi izveidot stratēģiju, mainītā prasība nosaka, ka revīzijas funkcijas veicējam jāpārlicinās, vai Sabiedrības darbība būtisko risku pārvaldīšanā atbilst iekšējos dokumentos (stratēģijā, politikās, procedūrās utt.) definētajam; 15) noteikumi papildināti ar prasību novērtēt interešu konfliktu pārvaldības praksi revīzijas funkcijas ietvaros. Jaunā prasība ir pamatojama ar uzraudzības procesā veikto klātienē un neklātienē pārbažu rezultātiem, kas izgaismoja vairākas Sabiedrības un situācijas, kurās interešu konflikts bija acīmredzams, taču tas netika pietiekami novērtēts, ņemts vērā un novērsts, kas mazina iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti un grauj korporatīvās vērtības.
Leģitīmais mērķis	Noteikumu projekta leģitīmais mērķis ir citu personu tiesību aizsardzība un sabiedrības labklājības nodrošināšana. Šo pamattiesību aizsardzību Latvijas Banka īsteno, nodrošinot finanšu tirgus uzraudzību, kurai ir vitāla nozīme finanšu sistēmas un ekonomiskajā attīstībā, iespējami pilnīgākajā veidā, lai veicinātu sabiedrības uzticēšanos finanšu tirgum un Latvijas Bankai kā konkrēto finanšu tirgus dalībnieku uzraugam, kas nodrošina konkrēto finanšu tirgus dalībnieku tiesisku un sabiedrības interesēm atbilstošu darbību. Indivīdam kā finanšu tirgus sistēmas daļai ir būtiski apzināties un saņemt to aizsardzības līmeni, kuru tam nodrošina finanšu tirgus uzraugs jeb Latvijas Banka, un attiecīgi Latvijas Banka finanšu tirgus uzrauga lomā ir atbildīga par tādu pasākumu veikšanu, kas aizsargā indivīda pamattiesības. Respektīvi, indivīds ir tiesīgs paļauties uz finanšu sistēmas taisnīgu uzraudzību, pretējā

	gadījumā indivīdam zūd uzticība finanšu sistēmai un motivācija būt šīs sistēmas dalībniekam. Nosakot finanšu tirgus dalībniekiem prasības un veicot šo prasību ievērošanas pārbaudes, Latvijas Banka nodrošina tai Latvijas Bankas likumā noteikto pienākumu – veicināt ieguldītāju un noguldītāju interešu aizsardzību un finanšu tirgus ilgtspējīgu attīstību un stabilitāti – izpildi. Noteikumu projekts nepieciešams, lai veicinātu vienotu un precīzu Sabiedrībām saistošo regulējošo prasību piemērošanu iekšējās kontroles sistēmas izveidošanas jomā.
Samērīgums	Nosakot vienotas prasības iekšējās kontroles sistēmas izveidošanai, tiek nodrošināta vienota finanšu tirgus dalībnieku izpratne un pieeja regulējošo prasību interpretācijai un piemērošanai, kas ir būtisks faktors, lai nodrošinātu finanšu tirgus stabilitāti. Līdz ar to atbilstošākais veids, kā noteikt finanšu tirgus dalībniekiem vienotas prasības iekšējās kontroles sistēmas izveidošanai, ir izdot tiem saistošus noteikumus. Citas alternatīvas jautājuma noregulēšanai un vienotu prasību noteikšanai nebūtu efektīvas un nenasniegtu izvirzīto mērķi, jo nenodrošinātu vienvērtīgu piemērošanu. Izraugoties piemērotāko līdzekli leģitīmā mērķa sasniegšanai, Latvijas Banka izvērtēja, ka nebūtu atbilstoši izdot, piemēram, zemāka ranga normatīvos aktus, kuri nebūtu Sabiedrībām juridiski saistoši. Turklāt noteikumu projekta izstrādi pilnvarojošā norma skaidri norāda uz noteikumu izstrādi, kas ļauj Latvijas Bankai ne tikai efektīvāk īstenot no Latvijas Bankas likuma izrietošās tiesības un pienākumus finanšu tirgus dalībnieku uzraudzībā, bet arī veicinās Sabiedrību biedru interešu aizsardzību. Vienlaikus ar noteikumu projektu tiek noteiktas prasības, kuras Latvijas Banka uzraudzības ietvaros var kontrolēt un nepieciešamības gadījumā par konkrētu prasību pārkāpumu piemērot Sabiedrībai korektīvos pasākumus vai sankcijas. Respektīvi, normatīvais akts kopumā un tajā ietvertās tiesību normas atbilst samērīguma principam, jo, pirmkārt, ar noteikumu projekta ieviešanu tiek sasniegts leģitīmais mērķis (citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzība). Otrkārt, nepastāv tādi alternatīvi līdzekļi, kas sasniegtu leģitīmo mērķi tādā pašā kvalitātē. Treškārt, sabiedrības labums no normatīvā akta prasību piemērošanas ir lielāks par nelielu papildu slogu un resursu ieguldījumu, kas konkrētajiem finanšu tirgus dalībniekiem varētu rasties ar uzliktajiem pienākumiem, un tos atsver sagaidāmie ilgtermiņa ieguvumi stabilāka finanšu sektora veidā.
Spēkā stāšanās	Noteikumu projektā paredzēts, ka tas stāsies spēkā 2025. gada 1. oktobrī, lai nodrošinātu, ka tas stājas spēkā vienlaikus ar Latvijas Bankas noteikumu projektu "Krājaizdevu sabiedrību kredītriska pārvaldīšanas noteikumi".

Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Normatīvā akta izdošana neietekmēs Latvijas Bankas budžeta ieņēmumus un izdevumus.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	Ar noteikumu projektu mazāk nozīmīgām Sabiedrībām tiek atvieglots administratīvais slogs.
Saistītie dokumenti	Ar noteikumu projektu saistītie dokumenti: 1) Krājaizdevu sabiedrību likums ; 2) Kooperatīvo sabiedrību likums ; 3) Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likums ; 4) Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likums ; 5) Noteikumi Nr. 285.
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Noteikumu projekts nav jāsaskaņo ar Eiropas Centrālo banku.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	Noteikumu projekts 2025. gada 30. jūlijā tika publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļas "Tiesību akti" apakšsadaļā "Sabiedrības līdzdalība", aicinot priekšlikumus iesniegt līdz 2025. gada 13. augustam. Vienlaikus par noteikumu projektu un notiekošo sabiedrības līdzdalību tika informēta Krājaizdevu Apvienība un Latvijas Kooperatīvo krājaizdevu sabiedrību savienība, kā arī ārpus tām esošie finanšu tirgus dalībnieki, kuriem būs saistoša noteikumu projektā ietverta prasību izpilde. Pēc sabiedrības līdzdalībai noteiktā termiņa beigām noteikumu projekts tika iesniegts izskatīšanai Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē.
Saskaņošanas rezultāti	Sabiedrības līdzdalības rezultātā par noteikumu projektu tika saņemti atsevišķi priekšlikumi un iebildumi, kuri daļēji ņemti vērā. To apkopojums ir pievienots anotācijas pielikumā. Pēc sabiedrības līdzdalībai noteiktā termiņa beigām noteikumu projekts 2025. gada 10. septembrī tika izskatīts Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē, kurā par to netika saņemti iebildumi vai priekšlikumi, atbalstot noteikumu projekta iesniegšanu apstiprināšanai Latvijas Bankas padomē.

Sabiedrības līdzdalības laikā saņemto priekšlikumu par Latvijas Bankas noteikumu projektu "Krājaizdevu sabiedrību iekšējās kontroles sistēmas noteikumi" apkopojums

Nr. p. k.	Sabiedrības līdzdalībai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Izteiktais iebildums (priekšlikums) par projekta konkrēto punktu, norādot sabiedrības pārstāvi	Latvijas Bankas viedoklis par izteikto iebildumu (priekšlikumu) un norāde, vai tas ņemts vērā
1.	Iesniegto komentāru tekstā nav norādītas atsauces uz konkrētiem noteikumu projekta punktiem.	Krājaizdevu Apvienība: Iepazīstoties ar Latvijas Bankas (turpmāk – LB) sagatavoto "Krājaizdevu sabiedrību iekšējās kontroles sistēmas noteikumi" (turpmāk – Noteikumi) projektu, secināms; Noteikumi no iekšējās kontroles sistēmas, izslēdz kooperatīvo krājaizdevu sabiedrību (turpmāk – KKS), biedrus, kopsapulces un statūtus. Noteikumi biedrus pielīdzina bijušajiem biedriem, kas kā patērētāji nav saistīti ar saimniecisko darbību. Noteikumi neievēro Civillikuma 1470.p. un palīdz biedrus izolēt no saimnieciskās kopdarbības un pašpārvaldes. Noteikumi palīdz maldināt biedrus un liek paļauties uz Patērētāju tiesību aizsardzības likumu, kas neregulē ar saimniecisko kopdarbību saistītās izmaksas (iestāšanās nauda, paju iegāde, iemaksas rezervēs, biedru naudas, zaudējumu segšana), jo šādus maksājumus pat nepieļauj. Tas ir pretrunā ar likumu normām;	Nav ņemts vērā. Šos noteikumus Latvijas Banka izdod, pamatojoties uz Krājaizdevu sabiedrību likuma 27. panta otro daļu, kas nosaka, ka Latvijas Banka izdod noteikumus par krājaizdevu sabiedrības iekšējās kontroles sistēmas izveidi, kas nodrošinātu piesardzīgu savu risku pārvaldīšanu, aktīvu aizsardzību, kā arī augstu profesionālās rīcības un ētikas standartu ievērošanu. Saskaņā ar Krājaizdevu sabiedrību likuma 27. panta pirmo daļu sabiedrības iekšējās kontroles sistēmai jānodrošina normatīvo aktu, tai skaitā Latvijas Bankas noteikumu un citu sabiedrību darbību regulējošo politiku un procedūru, tostarp statūtu, ievērošana. Noteikumu projekta 7. punktā ir noteikts, ka gadījumos, kad sabiedrība nav izveidojusi padomi, šajos noteikumos

		Krājaizdevu sabiedrību likuma 2.p.2.d.noteikumi prasa, sniedzot pakalpojumus biedriem, veicināt un nodrošināt savstarpējās palīdzības, <u>saimnieciskās kopdarbības un pašpārvaldes principus</u>, Kooperatīvo sabiedrību likuma (turpmāk – KSL) 12.p.1.d.10.a.p. (statūti regulē noteikumus, ko neregulē likumi) 21.p. (jānodrošina informācijas pieejamība biedriem), 29.p.un 30.p. (kopsapulce ir augstākā pārvaldes institūcija, kas nodrošina pašpārvaldes un kopdarbības principu ievērošanu), 45.p.(padome drīkst aizvietot kopsapulci tikai starplaikos, bet, ja padomes nav, padomes funkcijas pilda kopsapulce), 46.p.un 47.p. (padomes uzdevumus un tiesības drīkst regulēt tikai likums un statūti). Pateicoties WOCCU, Kanādas valdības un Latviešu kredītsabiedrību 1 milj. dolāru vērtajai finansiāli- tehniskajai palīdzībai, vairāk kā 14 tūkstoši Latvijas iedzīvotāju kursos ieguva zināšanas un apguva pieredzi, lai spētu uzraudzīt un pārvaldīt savu KKS darbību. 35 KKS spēja alternatīvās vēlēšanās izveidot vismaz 3 koleģiālus pārvaldes orgānus. KKSL 31.p.1.d. prasa, LB uzraudzīt un nepieļaut biedru neizglītošanu, izolāciju un izslēgšanu no pašpārvaldes un saimnieciskās kopdarbības. Pretstatā Latvijai, Lietuvā un Igaunijā KKS attīsta nevis pazaudē pašpārvaldei raksturīgos koleģiālos pārvaldes orgānus, un tiek veidotas	minētie sabiedrības padomes pienākumi pildāmi Kooperatīvo sabiedrību likuma 45. panta otrajā daļā noteiktajā kārtībā, proti, tās pienākumus pilda biedru kopsapulce. Nemot vērā minēto, noteikumu projekts neizslēdz sabiedrības biedrus un kopsapulci no pienākuma piedalīties un iesaistīties sabiedrības saimnieciskajā darbībā un pašpārvaldē, veicinot biedru izglītošanu un sniedzot skaidrojumus par sabiedrības darbībā pieņemtajiem lēmumiem. Turklāt sabiedrības biedru kopsapulce vai padome, ja tāda ir izveidota, ieceļ sabiedrības valdi, kuras darbību regulē Latvijas Republikas normatīvie akti, kas neļauj tai pārkāpt savas pilnvaras. Noteikumu projekts ietver jaunu papildu pienākumu (47.3. apakšpunkts) sabiedrības valdei nodrošināt sabiedrības personāla zināšanu pilnveidi, tādējādi veicinot iespēju izglītot biedrus un pilnveidot biedru zināšanas. Noteikumu projekts nosaka prasības sabiedrības padomei, bet, ja tāda nav izveidota, tad sabiedrības kopsapulcei pienākumu iecelt sabiedrības revidentu vai izveidot revīzijas komisiju, apstiprināt pārbaužu plānu, regulāri iepazīties ar iekšējās revīzijas funkcijas veicēja
--	--	---	---

		padomes, izglītības komisijas, strīdu izvērtēšanas komisijas u.t.t. Latvijas KKS pēc 25 gadu darbības, pazaudējušas likumos noteiktās savu biedru pašpārvaldes tiesības un iespējas, ko nelikumīgi aizvieto ar korporatīvās pārvaldes principiem. Korporatīvais pārvaldes modelis neprasa izglītēt biedrus, lai nodrošinātu zināšanu un pieredzes pārmatošanu, tāpēc palīdz iznīcināt pašpārvaldes un saimnieciskās kopdarbības principus, un ļauj uz biedru neizglītošanas rēķina, palielināt peļņu. Darbojās princips; jo nezinošāki biedri, jo vairāk no viņiem varēs izkrāpt.	iesniegtajiem pārbaužu rezultātiem, kā arī uzraudzīt un kontrolēt, lai konstatētie trūkumi tiktu savlaicīgi novērsti. Savukārt iekšējās revīzijas funkcijas veicēja pienākumi noteikumu projektā ir papildināti ar pienākumu veikt pārbaudes interešu konflikta situāciju pārvaldīšanas jomā. Noteikumu projekts nosaka minimālās prasības iekšējās kontroles sistēmas izveidei, līdz ar to sabiedrības atbilstoši to darbības specifikai, nozīmīgumam, darbības sarežģītībai, apjomiem, kā arī ņemot vērā citus iekšējus un ārējus faktorus, var izvirzīt papildu stingrākas un piesardzīgākas prasības iekšējās kontroles sistēmas ietvaros, tai skaitā veidot iekšējās koleģiālas pārvaldes institūcijas, kas nodrošinātu sabiedrības biedru iesaisti, veicinātu zināšanu pilnveidi un risinātu citus ar sabiedrības darbību saistītus jautājumus un iniciatīvas.
2.	2. Noteikumos lietoti šādi termini: 2.1. nozīmīga sabiedrība – sabiedrība, kuras bilances aktīvu vidējā vērtība pārsniedz 1 miljonu <i>euro</i> četru gadu laikā pirms attiecīgā finanšu gada.	Latvijas arodbiedrību krājaizdevu sabiedrība: Esam iepazinušies ar sagatavoto noteikumu projektu “Krājaizdevu sabiedrību iekšējās kontroles sistēmas noteikumi” un atzinīgi novērtējam Latvijas Bankas iniciatīvu samazināt administratīvo slogu krājaizdevu sabiedrībām, vienlaikus saglabājot augstus uzraudzības standartus. Pateicamies arī par	Daļēji ņemts vērā. Noteikumu projekta mērķis ir ieviest tādas sabiedrības nozīmīgumu raksturojošus kritērijus, kas būtu vienkārši piemērojami, visām iesaistītajām pusēm saprotami un pašām sabiedrībām viegli aprēķināmi. Latvijas Banka piekrīt, ka noguldījumu apmērs ir nozīmīgs faktors sabiedrību

		07.08.2025. notikušo informatīvo semināru, kurā tika izklāstītas projekta būtiskākās izmaiņas un to mērķis. Ar šo sniedzam savu viedokli par noteikumu projekta 2. punktā paredzētajiem kritērijiem “nozīmīgas sabiedrības” statusa noteikšanai. Pašreiz piedāvātā definīcija balstās uz bilances aktīvu vidējo vērtību, taču krājaizdevu sabiedrību darbības specifiskā aktīvu apjoms ne vienmēr ir tieši saistīts ar risku vai faktisko darbības mērogu. Ņemot vērā, ka krājaizdevu sabiedrību noguldījumi ir pakļauti Noguldījumu garantiju fonda aizsardzībai, uzskatām, ka garantēto noguldījumu atlikumu summa ir visprecīzākais un samērīgākais rādītājs nozīmīguma noteikšanai. Bilances aktīvu apjoms var būtiski pārsniegt noguldījumu apjomu, jo pasīvu pusē liela daļa var būt veidota no pašu kapitāla un uzkrātajām rezervēm, kas nav tieši saistītas ar noguldījumu piesaisti. Aktīvu apjomu var palielināt arī ilgtermiņa ieguldījumi (piemēram, nekustamais īpašums), kas neietekmē noguldītāju aizsardzību un nepalielina Noguldījumu garantiju fonda potenciālās izmaksas. Tādējādi divām sabiedrībām ar vienādu noguldījumu apjomu var būt būtiski atšķirīgs aktīvu apjoms, un lielākais aktīvu apjoms automātiski nenožīmē augstāku risku. Piedāvājam noteikt, ka “nozīmīga sabiedrība” ir tāda, kuras garantēto noguldījumu atlikumu summa pārsniedz 5 milj. EUR. Šāds sliekšnis nodrošina samērīgumu, izvairoties no pārmērīga administratīvā sloga krājaizdevu	vērtēšanā, tomēr, ņemot vērā to, ka garantēto noguldījumu atlikumu summa ir konfidenciāla un sensitīva informācija, jāsecina, ka šāda kritērija piemērošana nenodrošinās iepriekšminētā mērķa izpildi. Līdz ar to, lai nozīmīguma noteikšanas procesu nesarežģītu, Latvijas Banka nosaka vienu kritēriju – aktīvu apmēru. Latvijas Bankas vērtējumā sabiedrības aktīvu apmērs ir pamatoti izvēlēts kritērijs, lai atspoguļotu sabiedrības nozīmīgumu un vietu sektorā. To kā būtiskuma kritēriju izmanto tirgus dalībnieku novērtēšanai arī citos sektoros, ņemot vērā, ka ar aktīviem ir saistīti tirgus dalībnieka darbības riski un līdz ar to arī uztraudzības intensitāte. Tomēr, ņemot vērā sniegto viedokli un norādi uz būtiskuma sliekšņa apmēru, Latvijas Banka piekrīt augstākas robežvērtības noteikšanai. Ievērojot minēto un nemainot normas būtību, 2.1. apakšpunkts izteikts šādā redakcijā: "2.1. nozīmīga sabiedrība – sabiedrība, kuras bilances aktīvu vidējā vērtība pārsniedz piecus miljonus <i>euro</i> četrus gadu laikā pirms attiecīgā finanšu gada;"
--	--	---	---

		sabiedrībām, kurām papildprasības būtu finansiāli un organizatoriski apgrūtināšas, kā arī ļauj mērķēt uzraudzības resursus uz lielākajām sabiedrībām.	
3.	9. Nozīmīga sabiedrība atbilstoši tās lielumam, darbības specifikai, sarežģītībai un veikto darbību apmēram izstrādā un dokumentē sabiedrības stratēģiju vismaz trīs gadu periodam, kurā ietver: 9.1. darbības veidu un jomu;	Krājaizdevu Apvienība: Noteikumu 9.1.p. neatbilst KSL 12.p.1.d.9.a.p. KSSL 2.p.1.d. 19.p.1.d.2.d.3.d.normām, kas prasa statūtos un licencē norādīt darbības jomas un kritērijus, kas nosaka biedru loku, kuram drīkst sniegt pakalpojumus.	Nemts vērā, sniedzot papildu skaidrojumu. Noteikumu projekta III nodaļā iekļauto prasību būtība nav saistīta ar kādu no sabiedrības statūtiem atšķirīgu darbības veidu un jomu definēšanu, līdz ar to 9.1. apakšpunkta prasības neveido pretrunas ar Kooperatīvo sabiedrību likuma vai Krājaizdevu sabiedrību likuma normām. Vienlaikus, ņemot vērā to, ka statūtos šī informācija tiek norādīta, un ar mērķi nedublēt jau iesniegtās informācijas saturu 9.1. apakšpunkts tiek svītrots.
4.	9. Nozīmīga sabiedrība atbilstoši tās lielumam, darbības specifikai, sarežģītībai un veikto darbību apmēram izstrādā un dokumentē sabiedrības stratēģiju vismaz trīs gadu periodam, kurā ietver: 9.2. darbības plānotos mērķus (budžets, būtiskāko bilances un peļņas vai zaudējumu aprēķina posteņu prognozes) un attiecīgajam stratēģijas darbības periodam noteiktās prioritātes;	Krājaizdevu Apvienība: Noteikumu 9.2.p. atņem kopsapulcēm likumā garantētās tiesības ar statūtiem regulēt darbības mērķus un uzdevumus (KSL 12.p.1.d.2.a.p.un 12.p.1.d.10.a.p.), tiek pārkāpti pašpārvaldes un saimnieciskās kopdarbības principi.	Nav ņemts vērā. Noteikumu projekts neatņem sabiedrības kopsapulcei tiesības statūtos noteikt sabiedrības darbības mērķus un uzdevumus, jo arī sabiedrības stratēģijas izveidē un apstiprināšanā gadījumos, kad sabiedrībā nav izveidota padome, tiek iesaistīta sabiedrības kopsapulce. To nosaka noteikumu projekta 46.4. apakšpunkts. Sabiedrības stratēģija ir jāveido, balstoties uz sabiedrības statūtos noteiktajiem galvenajiem mērķiem un virsuzdevumiem un papildinot tos ar detalizētāku, mērķtiecīgāku plānoto darbību (mērķu, apakšuzdevumu) sarakstu,

			kas sniedz priekšstatu par plānotajām īstermiņa un vidēja termiņa darbībām, par prioritātēm un plānotajiem darbības apjomiem, to izmaiņām un attīstības tendencēm.
5.	9. Nozīmīga sabiedrība atbilstoši tās lielumam, darbības specifikai, sarežģītībai un veikto darījumu apmēram izstrādā un dokumentē sabiedrības stratēģiju vismaz trīs gadu periodam, kurā ietver: 9.4. mērķus kapitāla pietiekamības jomā, ņemot vērā sabiedrības darbību raksturojošos rādītājus, finansiālo stāvokli, kā arī regulējošās prasības.	Krājaizdevu Apvienība: Noteikumu 9.4.p. ir pretrunā ar KKSL 2.p. 4.d., kas ļauj KKS atsavināt mantu un veidot kapitālus tikai statūtos noteiktā kārtībā, ar statūtos noteiktiem mērķiem un uzdevumiem. Arī KKSL 10.p.3.d. nosaka, ka rezerves kapitālu kopsapulce drīkst izmantot tikai tiem mērķiem, kas noteikti statūtos. Pretstatā komercsabiedrībām, kooperatīvo sabiedrību pamatkapitālu drīkst palielināt un samazināt bez kopsapulces lēmuma, tāpēc, lai nepieļautu koruptīvus ieguldījumus, KSL 24.p 3.d. 25.p. 1.d. prasa pamatkapitāla veidošanu regulēt ar statūtiem, un tā papildus palielināšana iespējama tikai ar kopsapulces lēmumu, ievērojot KSL 38.p. 5.d.prasības.	Nav ņemts vērā. Noteikumu projekta 9. punkts un 9.4. apakšpunkts nosaka prasības sabiedrības stratēģijas saturam un detalizācijai, bet tas nenosaka prasības, kas saistītas ar sabiedrības mantas atsavināšanu, rezerves kapitāla izmantošanu, palielināšanu vai samazināšanu. Noteikumu projektā ietvertais nosaka, ka stratēģijā sabiedrība atspoguļo plānotos mērķus kapitāla pietiekamībai īstermiņā un vidējā termiņā (līdz trīs gadiem) ciešā sasaistē ar tās darbību raksturojošajiem rādītājiem, plānoto darbību, kā arī finansiālo stāvokli. Ja sabiedrībā pastāv pamatotas bažas par nesaimniecisku rīcību un riskiem, kas saistīti ar lēmumu pieņemšanu, tad sabiedrība var statūtos noteikt stingrākas prasības un nosacījumus lēmumu pieņemšanas kārtībai, tai skaitā par pamatkapitāla veidošanu un tā izmaiņām, vai vērsties Valsts policijā ar iesniegumu, ja ir pamatotas bažas par koruptīvām darbībām.
6.	VI. Organizatoriskā struktūra	Krājaizdevu Apvienība:	Nav ņemts vērā.

11. Sabiedrība nodrošina, ka tās organizatoriskā struktūra ir sabiedrības lielumam un darbības riskiem atbilstoša un pārredzama un būtisku izmaiņu gadījumā tiek atjaunināta. 12. Veidojot organizatorisko struktūru, sabiedrība ņem vērā sabiedrības vadības sastāva piemērotību sabiedrības lielumam, darbības un sniegto pakalpojumu specifikai un izvirzītajiem mērķiem. 13. Sabiedrība dokumentē tās organizatorisko struktūru, nosakot sabiedrības vadības, struktūrvienību (ja tādas izveidotas) un darbinieku pienākumus (funkcijas), pilnvaras un atbildību darījumu veikšanā un kontrolē, sagatavojot vispārīgus darba aprakstus (instrukcijas). 14. Nozīmīga sabiedrība, nosakot sabiedrības vadības un darbinieku pienākumus un piešķirot tiem pilnvaras, ievēro pienākumu dalīšanas principu, kas izpaužas kā to pienākumu (funkciju) nodalīšana, kas, ja tos apvienotu, ļautu sabiedrības vadībai vai kādam darbiniekam vienpersoniski veikt kādu darījumu pilnībā. Pienākumu dalīšanas princips aptver vismaz tādas darbības kā darījuma apstiprināšana, izpilde, novērtēšana, glabāšana un iegrāmatošana.	Organizatoriskā struktūra. Noteikumu ir pretrunā ar pašpārvaldes un saimnieciskās kopdarbības principiem, kas prasa nodrošināt biedru izglītošanu un iesaisti lēmumu projektu izstrādē, nodrošinot iespēju saņemt konsultācijas no alternatīviem koleģiālās pārvaldes orgāniem. Neizglītots biedrs, kas nevar saņemt alternatīvus skaidrojumus par pārvaldes lēmumiem un projektiem, tiek izslēgts no pašpārvaldes un nevar iesaistīties saimnieciskajā kopdarbībā. Netiek ievērots KKS darbības galvenais uzdevums.	Lūdzam skatīt skaidrojumu, kas sniegts par komentāru Nr. 1.
---	--	--

	Mazāk nozīmīga sabiedrība pienākumu dalīšanas principu ievēro iespēju robežās. 15. Dokumentējot pilnvaru piešķiršanu, norāda piešķirto pilnvaru veidu, personas (norādot amatu), kam piešķirtas pilnvaras, pārpilnvarojuma tiesības, kā arī visus piešķirto pilnvaru izmantošanas ierobežojumus. Sabiedrība, piešķirot sabiedrības vadībai un darbiniekiem pilnvaras, nodrošina, ka sabiedrības vadība un darbinieki tiek iepazīstināti ar tiem piešķirtā pilnvarojuma apjomu. 16. Visiem darījumiem jābūt atļautiem ar sabiedrības vadības vai attiecīgā darbinieka rīkojumu vai lēmumu saskaņā ar organizatoriskajā struktūrā noteiktajiem atbildības līmeņiem. Būtiskiem darbības veidiem sabiedrība izstrādā un dokumentē darījumu veikšanas un kontroles kārtību. Šī kārtība ietver vismaz darījuma veicēja pilnvarošanas kārtību (tai skaitā tiek norādīti dokumenti, kurus nepieciešams noformēt lēmumu pieņemšanas procesā, līdz tiek apstiprināta darījuma veikšana, un sabiedrības vadība un darbinieki, kuri apliecina attiecīgo lēmumu pieņemšanu), ierobežojumu noteikšanu, lai nodrošinātu darījuma atbilstību sabiedrības politikai un procedūrām un sabiedrības darbību regulējošiem tiesību aktiem, profesionālās rīcības un ētikas kodeksiem un citiem ar		
--	---	--	--

	sabiedrības darbību saistītiem labās prakses standartiem (turpmāk – atbilstības likumi, noteikumi un standarti), kā arī darbījuma apstrādes un kontroles kārtību. Sabiedrība nodrošina, ka sabiedrības vadība un darbinieki, kas iesaistīti šajās procedūrās minēto darbījumu veikšanā, tiek iepazīstināti ar attiecīgajām procedūrām.		
7.	V. Korporatīvās vērtības 18. Sabiedrība nosaka un dokumentē korporatīvās vērtības, tai skaitā nosaka augstus profesionālās rīcības un ētikas standartus, lai nodrošinātu, ka sabiedrības vadība un darbinieki veic savus pienākumus ar vislielāko godprātību, savu amata pienākumu izpildē un lēmumu pieņemšanā ir objektīvi, ievēro atbilstības likumus, noteikumus un standartus, respektē informācijas par darbījumu un biedru konfidencialitāti un komercnoslēpumu, tai skaitā ievēro personas datu aizsardzības pamatprincipus, un to rīcība un uzvedība atbilst augstiem ētikas standartiem. Īpaši svarīgi, lai šie standarti vērstos pret korupciju, nelikumīgu iekšējās informācijas izmantošanu un jebkuru citu nelikumīgu, neētisku vai apšaubāmu rīcību, kā arī mazinātu riskus, kas saistīti ar operacionālo darbību un reputācijas apdraudējumu.	Krājaizdevu Apvienība: Korporatīvās vērtības Nelikumīga kooperatīvo pašpārvaldes principu aizvietošana ar Korporatīvajām vērtībām, ļauj ignorēt likuma prasības par biedru izglītošanu, mazinot viņu spēju iesaistīties pašpārvaldē un saimnieciskajā kopdarbībā. Pat likumdevējs bija spiests atzīt, ka LB nav atbilstoši likuma prasībām uzraudzījusi biedru spēju iesaistīties pašpārvaldē, un KKS vairs nevar izveidot pārvaldes orgānus, kurus, pateicoties starptautiskai atbalsta programmai, spēja izveidot pirms 25 gadiem.	Nav ņemts vērā. Lūdzam skatīt skaidrojumu, kas sniegts par komentāru Nr. 1.

	19. Sabiedrība, nodrošinot interešu konflikta situāciju pārvaldīšanu, veic atbilstošus organizatoriskus un administratīvus pasākumus, kas novērš sabiedrības biedru vai potenciālo biedru interešu nelabvēlīgu ietekmēšanu. 20. Sabiedrība, ņemot vērā tās darbības apjomu un sarežģītību, nodrošina sabiedrības vadībai un darbiniekiem iespēju iekšēji ziņot par faktiskiem vai potenciāliem iekšējās kontroles sistēmas trūkumiem, izteikt priekšlikumus to novēršanai un ziņot par nelikumīgiem vai neētiskiem darījumiem, tai skaitā par interešu konflikta situācijām. Sabiedrība izstrādā un dokumentē atbilstošas procedūras, kā arī iepazīstina ar tām sabiedrības vadību un darbiniekus.		
8.	VI. Sabiedrības darbības risku pārvaldīšana 21. Sabiedrība neatkarīgi no tās nozīmīguma kā tās darbībai būtiskus identificē vismaz šādus riskus: 21.1. kredītrisks; 21.2. riski, kas rodas no riska darījumu koncentrācijas; 21.3. likviditātes risks; 21.4. operacionālais risks; 21.5. darbības atbilstības risks, tai skaitā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un	Krājaizdevu Apvienība: Sabiedrības darbības risku pārvaldīšana Lietuva un Igaunija, vadoties no Eiropas valstu pieredzes, jau atteikušās no prasības noteikt minimālā paju kapitāla lielumu. Kapitāls, kuru drīkst palielināt un samazināt bez kopsapulces lēmuma, vienojoties dažām personām, nekad risku kontrolē nespēs konkurēt ar kapitālu, kura samazināšanai nepieciešams kopsapulces lēmums un statūtu regulējums. Eiropas Regulas ļauj komercsabiedrībām no rezerves kapitāla finansēt daļu iegādi, bet tas ir	Nav ņemts vērā. Lūdzam skatīt skaidrojumu, kas sniegts par komentāru Nr. 1 un Nr. 5.

terorisma un proliferācijas finansēšanas risks un sankciju risks. 22. Nozīmīga sabiedrība izstrādā politikas un procedūras, kurās nosaka atbilstošus kvantitatīvos un kvalitatīvos kritērijus, un atbilstoši sabiedrības darbības specifikai un veidam regulāri papildus izvērtē šādu risku būtiskumu: 22.1. informācijas un komunikācijas tehnoloģiju risks; 22.2. ar maksājumiem saistītas krāpšanas risks; 22.3. pārējie sabiedrības darbību ietekmējošie riski (piemēram, stratēģijas risks, reputācijas risks, procentu likmju risks, valsts risks, valūtas risks, ar ārpalpojumu izmantošanu saistītais risks, ja sabiedrība izmanto šādus pakalpojumus). 23. Nozīmīga sabiedrība nodrošina, ka tās darbībai būtisko risku novērtējuma pamatojuma rezultāti un secinājumi ir dokumentēti. 24. Mazāk nozīmīga sabiedrība šo noteikumu 00. punktā minētās politikas un procedūras izstrādā un tajā minēto risku būtiskumu atbilstoši sabiedrības darbības un sniegto pakalpojumu specifikai papildus izvērtē pēc nepieciešamības un tās darbībai būtisko	aizliegts kooperatīvajām sabiedrībām t.sk. KKS. Ļaujot KKS kapitāla veidošanu un izmantošanu regulēt ārpus statūtiem, LB palielina gan likviditātes, gan riska darbījumu koncentrācijas, gan operacionālos, gan darbības atbilstības riskus. LB paļaušanās tikai uz valdes godaprātu, nav attaisnojusies un negatīvi ietekmējusi KKS attīstību kopumā.	
---	---	--

	risku novērtējuma pamatojuma rezultātus un secinājumus dokumentē. 25. Sabiedrība nodrošina noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas riska un sankciju riska integrēšanu sabiedrības risku pārvaldības sistēmā, kā arī nodrošina to pārvaldīšanu atbilstoši Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likumā un Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likumā, kā arī normatīvajos aktos, kas nosaka sankciju riska pārvaldīšanu, noteiktajām prasībām. 26. Riskiem, kuri ir sabiedrības darbībai būtiski un kurus sabiedrība papildus identificējusi kā tās darbībai būtiskus, sabiedrība izstrādā, dokumentē un īsteno atbilstošas risku pārvaldīšanas politikas un kontroles procedūras, kurās nosaka: 26.1. risku novērtēšanas (kvantitatīvi nenosakāmiem riskiem, piemēram, reputācijas riskam, stratēģijas riskam) un mērīšanas (riskiem, kurus iespējams kvantitatīvi izmērīt, piemēram, kredītriskam) metodes un regularitāti;		
--	--	--	--

	26.2. piemērotas risku kontroles procedūras, maksimāli pieļaujamā risku apmēra ierobežojumus vai limitus, risku ierobežošanas metodes, lai mazinātu kvantitatīvi nenosakāmus riskus, kā arī atbilstošus ierobežojumus pirms iesaistīšanās jaunu darījumu veikšanā; 26.3. kārtību, kādā sabiedrības vadība regulāri saņem informāciju par sabiedrības darbībai piemītošajiem riskiem, to apmēru un tendencēm, risku ietekmi uz sabiedrības kapitāla apmēru, kā arī citu lēmumu pieņemšanai nepieciešamo informāciju; 26.4. risku pārvaldīšanas politiku un procedūru ievērošanas regulāru pārraudzīšanu un jebkuru noteikto ierobežojumu vai limitu ievērošanas kontroli; 26.5. pienākumu, pilnvaru un atbildības sadalījumu risku pārvaldīšanā. 27. Sabiedrība atbilstoši pārmaiņām sabiedrības darbībā un tās darbību ietekmējošajos ārējos apstākļos regulāri pārskata un pilnveido risku identificēšanas un pārvaldīšanas jomā ieviestās politikas un procedūras, izvērtējot to atbilstību, efektivitāti un piemērotību sabiedrības darbībai. 28. Sabiedrība izstrādā un dokumentē jauna finanšu pakalpojuma definīciju un aprakstu vai definīciju, kas klasificē		
--	--	--	--

būtiskas izmaiņas esošo finanšu pakalpojumu sniegšanas kārtībā. 29. Gadījumos, kad sabiedrība plāno ieviest jaunu finanšu pakalpojumu vai veic būtiskas izmaiņas esošo finanšu pakalpojumu sniegšanas kārtībā, tā izstrādā, dokumentē un īsteno jaunu finanšu pakalpojumu ieviešanas politiku vai procedūru, kurā nosaka: 29.1. kārtību un prasības, kas jāievēro, ieviešot jaunus finanšu pakalpojumus, sākot piedāvāt esošos finanšu pakalpojumus jauniem tirgus segmentiem (jauniem biedriem) vai veicot būtiskas izmaiņas esošo finanšu pakalpojumu sniegšanas kārtībā; 29.2. jauno finanšu pakalpojumu atbilstību sabiedrības risku stratēģijai vai darbības plānam un ietekmi uz sabiedrības kopējo riska profilu; 29.3. sabiedrības vadības un darbinieku sagatavotības līmeņa (tai skaitā zināšanu un prasmju) novērtējumu; 29.4. sabiedrībai pieejamo resursu (tai skaitā to pietiekamības un atbilstības) jaunu finanšu pakalpojumu ieviešanai novērtējumu; 29.5. sabiedrības spēju ievērot atbilstības likumus, noteikumus un standartus, ieviešot jaunus finanšu pakalpojumus.		
---	--	--